NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
VERICA TRSTENJAK
prednesené 10. januára 2008 [1]

I — Úvod

1. V súvislosti so sporom medzi Heinrich Bauer Verlag Beteiligungs GmbH (ďalej len „HBV“) a Finanzamt für Großunternehmen in Hamburg (ďalej len „Finanzamt“) v rámci určenia hodnoty podielov jej účasti na dvoch spoločnostiach, jednej usadenej v Španielsku a druhej v Rakúsku za zdaňovacie obdobie roku 1988, kladie Finanzgericht Hamburg (Nemecko) Súdnemu dvoru otázku o zlučiteľnosti vnútroštátnych ustanovení, ktoré vedú k priznaniu vyššej hodnoty podielom v osobných spoločnostiach usadených v iných členských štátoch ako podielom v spoločnostiach usadených vo vnútri krajiny so slobodou usadiť sa.

II — Právny rámec

A — *Právo Spoločenstva*

2. V zmysle článku 52 Zmluvy EHS (zmenený, teraz článok 43 ES):

„V rámci nasledujúcich ustanovení sa… postupne odstránia obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu usadiť sa na území iného členského štátu. Postupne sa zrušia aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle článku 58 ods. 2, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.“

3. V zmysle článku 58 Zmluvy EHS (teraz článok 48 ES):

„So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

činnosti v spoločenstve, sa pre účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.

Spoločnosťami sa rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.“

B — *Vnútroštátne právo*

4. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že v rámci oceňovania nekótovaných podielov kapitálových spoločností na účely určenia dane z majetku sa účasti týchto spoločností na tuzemských osobných spoločnostiach určia na základe ich majetkovej hodnoty, aj keď v prípade zahraničných osobných spoločností sa ocenenie vykoná na základe všeobecnej hodnoty. Ak nemožno určiť všeobecnú hodnotu na základe predajov, ktoré sa uskutočnili aspoň jeden rok vopred, určí sa na základe majetkovej hodnoty a očakávaných výnosov dotknutej spoločnosti.

5. Presnejšie vnútroštátny súd vysvetľuje, že v súlade s § 11 ods. 2 zákona o oceňovaní majetkových hodnôt (Bewertungsgesetz, ďalej len „BewG“) [2], podiely nekótovaných kapitálových spoločností sú oceňované na základe ich majetkovej hodnoty (gemeiner Wert). Pokiaľ sa táto všeobecná hodnota nedá odvodiť z predaja uskutočneného dvanásť mesiacov pred vykonaním ocenenia, odhadne sa s prihliadnutím na majetok a očakávané výnosy kapitálovej spoločnosti (§ 11 ods. 2 druhá veta BewG).

6. Na účely ocenenia účastí na tuzemských spoločnostiach správny orgán určí majetkovú hodnotu podielov nekótovaných kapitálových spoločností podľa zásad „stuttgartskej metódy“. [3] Východiskom pre stanovenie majetkovej hodnoty je jednotná hodnota podnikového majetku (§ 109 ods. 2 BewG). Podľa tohto ustanovenia sa účasti na osobných spoločnostiach, ktoré patria do majetku podniku, ocenia jednotnou hodnotou zistenou podľa § 19 ods. 3 bodu 2 BewG.

7. Pokiaľ však ide o ocenenie účastí na zahraničných podnikoch § 31 BewG stanovuje, že pre oceňovanie zahraničného hmotného majetku platia ustanovenia prvej časti

2 — Bewertungsgesetz z 30. mája 1985 (*Bundesgesetzblatt* Teil I, s. 845).

3 — V súlade s § 76 a nasl. VStR (Vermögenssteuerrichtlinie) z 1986.

BewG 1985, najmä § 9 (všeobecná hodnota). V súlade s § 9 ods. 2 BewG zodpovedá všeobecná hodnota cene, ktorú by bolo možné dosiahnuť predajom v obvyklom obchodnom styku, to znamená trhovej hodnote.

III — Spor vo veci samej a návrh na začatie prejudiciálneho konania

8. HBV je spoločnosťou s ručením obmedzeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung, ďalej len „GmbH"), ktorá nie je kótovaná na burze a ktorá má sídlo v Nemecku. Všetky podiely na jej základnom imaní vlastní materská spoločnosť, ktorou je komanditná spoločnosť Heinrich Bauer Verlag KG, ktorá vstúpila do konania vo veci samej ako vedľajší účastník konania (ďalej len „vedľajší účastník konania").

9. Spor medzi HBV a Finanzamt Hamburg sa týka v rámci ocenenia podielov HBV na účely určenia dane z majetku, ktorej daňovníkom je vedľajší účastník konania, keďže vlastní uvedené podiely, hodnoty stanovenej pre účasti HBV v dvoch komanditných spoločnostiach: španielskej spoločnosti Bauer Ediciones Sociedad en Comandita (ďalej „HBE"), ktorej komanditistom je HBV a ktorú nemecké daňové právo považuje za osobnú spoločnosť, a rakúskej spoločnosti Basar Zeitungs- und Verlagsgesellschaft GmbH und Co. KG (ďalej len „WBC"), ktorej všetky podiely vlastní HBV.

10. Presnejšie povedané účastníci konania vo veci samej sa sporia o určenie hodnoty účastí HBV na HBE a na WBC za sporné zdaňovacie obdobie roku 1988. Finanzamt stanovil hodnotu podielov HBV v HBE vo výške 17 101 512 DEM a podielov HBV vo WBC vo výške 5 565 955 DEM. Pokiaľ ide o žalobkyňu, táto oceňuje svoje podiely v HBE vo výške 920 275,45 DEM a vo WBC vo výške 5 251 345,42 DEM.

11. Tento rozdiel súvisí so skutočnosťou, že účastníci konania vychádzajú z rozdielnej zásady na účely ocenenia hodnoty účasti na zahraničných osobných spoločnostiach. Zatiaľ čo Finanzamt zohľadňuje vzhľadom na uvedené ocenenie nielen majetkovú hodnotu, to znamená vlastnú hodnotu týchto spoločností, ale tiež ich očakávané výnosy, žalobkyňa sa domnieva, že iba vlastná hodnota spoločností sa má zohľadniť.

12. Keďže jej rozklad bol zamietnutý, žalobkyňa napadla rozhodnutie Finanzamt na

Finanzgericht Hamburg, ktorý položil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru.

13. Pokiaľ ide o podiely HBV v HBE, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že rôznorodosť metódy oceňovania účasti na tuzemskej spoločnosti a na zahraničnej spoločnosti spôsobuje stanovenie rôznych hodnôt. Výška ocenenia obchodného podielu však má priamo vplyv na výšku zaťaženia HBV daňou z majetku. Obmedzenie slobody usadiť sa by mohlo vyplývať zo skutočnosti, že účasť v zahraničí má vyššiu hodnotu ako účasť na tuzemskej spoločnosti. Takéto obmedzenie môže byť prijateľné len vtedy, ak sa ním sleduje legitímny cieľ zlučiteľný so Zmluvou ES. Vnútroštátny súd však nevidí žiadne odôvodnenie pre prípadné obmedzenie tejto slobody ani z hľadiska „ťažkostí súvisiacich so zistením skutkových okolností“, ani z hľadiska koherencie.

14. Pokiaľ ide o podiely HBV vo WBC, vnútroštátny súd sa domnieva, že ani sloboda usadiť sa uvedená v článku 52 Zmluvy, ani zodpovedajúce ustanovenia Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (ďalej len „Dohoda EHP“) [4] nie sú uplatniteľné na rok 1988, keďže Rakúska republika je súčasťou Európskej únie len od 1. januára 1995 a keďže Dohoda EHP nadobudla účinnosť len od 1. januára 1994.

15. Vnútroštátny súd nakoniec vylučuje *a priori* zásah do voľného pohybu kapitálu, keďže ustanovenia platné pre danú oblasť počas sporného obdobia nebránili rozdielnemu oceňovaniu účasti na tuzemskej osobnej spoločnosti a účasti na osobnej spoločnosti usadenej v členskom štáte alebo v treťom štáte.

16. Finanzgericht Hamburg teda rozhodol o prerušení konania až do vyhlásenia rozsudku Súdnym dvorom, ktorým sa odpovie na túto otázku:

„Odporuje článku 52 Zmluvy EHS/Zmluvy ES v spojení s článkom 58 Zmluvy EHS/Zmluvy ES, zmenené na články 43 ES a 48 ES, ak sa v rámci oceňovania nekótovaných podielov v kapitálových spoločnostiach účasť na tuzemskej osobnej spoločnosti oceňuje nižšie ako účasť na osobnej spoločnosti v inom členskom štáte?“

4 — Dohoda o Európskom hospodárskom priestore — Konečný akt — Spoločné vyhlásenia vlád členských štátov Spoločenstva a štátov EZVO — Dohody — Schválená zápisnica — Vyhlásenie jednej alebo viacerých zmluvných strán k dohode o európskom hospodárskom priestore (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3).

IV — Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

17. HBV tvrdí, že je jediným vlastníkom podielov viacerých spoločností osôb usadených v iných členských štátoch. Tieto účasti jej poskytujú možnosť kontroly a riadenia spoločnosti a takto jej umožňujú výkon svojho práva usadiť sa.

18. Keďže účinkom nemeckej právnej úpravy na účely dane z majetku je ocenenie majetku nachádzajúceho sa v cudzine vo vyššej hodnote ako porovnateľného tuzemského majetku, predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa. Takéto obmedzenie je však prípustné len za podmienky, že sa ním sleduje dosiahnutie legitímneho cieľa v súlade so Zmluvou a ak je opodstatnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, čo však nie je prípad veci samej.

19. Pokiaľ ide o účinnosť kontrol v daňovej oblasti, príslušné úrady by sa mohli na základe smernice Rady 77/799/EHS [5] obrátiť na príslušné úrady iného členského štátu preto, aby získali všetky informácie, ktoré by im umožnili vykonávať správne stanovenie dane. Okrem toho daňové dohody uplatniteľné preto, aby sa zamedzilo dvojitým zdaneniam, obsahujú ustanovenia o výmene informácií, pokiaľ ide o daň z majetku.

5 — Smernica Rady z 19. decembra 1977 o vzájomnej pomoci príslušných úradov členských štátov v oblasti priamych daní (Ú. v. ES L 336, s. 15; Mim. vyd. 09/001, s. 63) účinná v roku 1988.

20. Ďalej sporná právna úprava, ktorej účinkom na účely dane z majetku je ocenenie majetku nachádzajúceho sa v cudzine vo vyššej hodnote, ako je hodnota porovnateľného tuzemského majetku, je nedôvodným obmedzením voľného pohybu kapitálu.

21. HBV navrhuje, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku takto:

„Články 52 a 58 Zmluvy ES (zmenené, teraz články 43 ES a 48 ES) bránia daňovej právnej úprave, ktorá v rámci oceňovania nekótovaných podielov kapitálových spoločností, ak sú ostatné okolnosti rovnaké, oceňuje účasti na zahraničnej osobnej spoločnosti vyššie ako účasti na tuzemskej osobnej spoločnosti.

Okrem toho články 73b a 73d Zmluvy ES (zmenené na články 56 ES a 58 ES) bránia tiež vyššiemu oceneniu a v dôsledku toho

vyššiemu zdaneniu podielov v zahraničných osobných spoločnostiach v porovnaní s podielmi v tuzemských osobných spoločnostiach.“

22. Podľa Finanzamt daňové zaobchádzanie so žalobkyňou ju neznevýhodňuje oproti porovnateľným podnikom, ktoré majú účasť na tuzemských osobných spoločnostiach. Naopak, v týchto dvoch skupinách výsledok dosiahnutý na účely ocenenia je zhodný.

23. Účinkom začlenenia ocenenia španielskej spoločnosti v zmysle § 11 ods. 2 BewG na základe stuttgartskej metódy je bezpochyby začlenenie očakávaných výnosov do určenia majetkovej hodnoty, ale z technického hľadiska ocenenie podielov tuzemských osobných spoločností nakoniec nie je odlišné. Akonáhle totiž kapitálová spoločnosť vlastní podiely v tuzemskej osobnej spoločnosti, jej príjmy jej budú už priamo priradené ako vlastný príjem a majú teda priamy vplyv na jej hodnotu výnosu.

24. Rozdiel medzi hodnotou, ktorú stanovila žalovaná vo výške 17,1 miliónov DEM, a hodnotou, ktorú uvádza žalobkyňa vo výške 0,9 miliónov DEM, nevyplýva z rozdielu metodiky, ktorá sa týka oceňovania hodnôt. Naopak, je dôsledkom amortizácií strát žalobkyne z cien akvizícií osobnej spoločnosti v priebehu prvých troch rokov nasledujúcich po jej založení. Takéto straty (atypické, ktoré súvisia so štartom spoločnosti) nemôžu spravodlivo ovplyvniť všeobecnú hodnotu, ibaže by ju nedôvodne skreslili. Zakladateľ kapitálovej spoločnosti takto prizná počas určitého času ešte svojím podielom rovnakú hodnotu, ktorú vynaložil na založenie tejto spoločnosti.

25. Za predpokladu, že Súdny dvor vyvodí záver o existencii obmedzenia slobody usadiť sa alebo voľného pohybu kapitálu, toto obmedzenie je dôvodné. Určenie majetkovej hodnoty HBE prostredníctvom začlenenia jej očakávaných výnosov je nutné vzhľadom na daňový systém preto, aby sa zabezpečila rovnorodosť zdanenia faktických porovnateľných situácií. V situácii, že neexistuje začlenenie očakávaných výnosov v rámci ocenenia podielov žalobkyne, podiely vlastnené v zahraničných spoločnostiach sú uprednostnené. V rámci ocenenia sú vždy zohľadnené príjmy tuzemských osobných spoločností, keďže sú vždy priamo započítané do príjmu kapitálovej spoločnosti, ktorá má na nich účasť.

26. Finanzamt navrhuje, aby položená otázka bola sformulovaná inak, a to v miere, v akej otázka Finanzgericht Hamburg vychádza z predpokladu, podľa ktorého účasť na tuzem-

skej spoločnosti je stanovená vo výške, ktorá je nižšia v porovnaní s účasťou na zahraničnej osobnej spoločnosti usadenej v členskom štáte. Otázka by mala byť položená v tomto znení:

„Odporuje článku 52 Zmluvy EHS/Zmluvy ES v spojení s článkom 58 Zmluvy EHS/Zmluvy ES, zmenené na články 43 ES a 48 ES, ak sa v rámci oceňovania nekótovaných podielov v kapitálových spoločnostiach ocení účasť na zahraničnej osobnej spoločnosti usadenej v inom členskom štáte tak, že sa zahrnú jej predpokladané výnosy?“

27. Finanzamt navrhuje túto odpoveď:

„Odpoveď na položenú otázku je, že nie je v rozpore s článkom 52 Zmluvy EHS/Zmluvy ES v spojení s článkom 58 Zmluvy EHS/Zmluvy ES, zmenené na články 43 ES a 48 ES, ak sa v rámci oceňovania nekótovaných podielov v kapitálových spoločnostiach ocení účasť na zahraničnej osobnej spoločnosti usadenej v inom členskom štáte tak, že sa zahrnú jej predpokladané výnosy.“

28. Nemecká vláda tiež tvrdí, že ak sú rozdielne ustanovenia, ktoré upravujú oceňovanie účastí na tuzemských a na zahraničných osobných spoločnostiach, potom čiastočná hodnota, ktorá musí byť stanovená v rámci jednotného ocenenia, zodpovedá ako celok v širokej miere všeobecnej hodnote, ktorá je relevantná pre účasť spoločnosti na zahraničných osobných spoločnostiach. Postup oceňovania tuzemských účastí v konečnom dôsledku smeruje prostredníctvom osobitných opráv rôznych účtovných pozícií k hodnote, ktorá je porovnateľná so všeobecnou hodnotou.

29. Pokiaľ ide o účasť na WBC, možnosť dovolávať sa základných slobôd je vylúčená, pretože Rakúska republika je členom Európskych spoločenstiev len od roku 1995. Pokiaľ ide o Dohodu EHP, tá nadobudla účinnosť len v roku 1994.

30. Pokiaľ ide o účasť na HBE, sloboda usadiť sa nezohráva žiadnu úlohu v tejto veci, keďže záväzky žalobkyne v Španielsku nepatria do oblasti výkonu tejto slobody, ale skôr ide o jednoduchú kapitálovú investíciu v rámci voľného pohybu kapitálu. Tým, že sa účastní na HBE ako komanditista, žalobkyňa nemá konkrétny vplyv na činnosť španielskej spoločnosti, ale naopak je vylúčená z rozhodovacieho procesu a zo zastupovania spoloč-

nosti voči tretí osobám. Nemecká vláda však zdôrazňuje, že podľa judikatúry Súdneho dvora, sloboda usadiť sa môže byť dotknutá len vtedy, ak štátny príslušník predmetného členského štátu vlastní majetkovú účasť na základnom imaní spoločnosti usadenej v inom členskom štáte, ktorá mu umožňuje vykonávať určitý vplyv na rozhodnutia tejto spoločnosti a rozhodovať o jej činnosti.

31. Subsidiárne po tom, ako pripomenula, že podľa jej názoru neexistuje skutočná diskriminácia, pretože zásady oceňovania účastí na tuzemských a zahraničných osobných spoločnostiach sa v podstate neodlišujú, nemecká vláda dodáva, že v každom prípade takáto diskriminácia je odôvodnená. Na účely ocenenia účastí na zahraničných osobných spoločnostiach uplatnenie osobitných ustanovení uplatniteľných na tuzemský podnikový majetok je vylúčené, pretože zodpovedajúce základy ocenenia ako čiastočné hodnoty alebo jednotné hodnoty nie sú disponibilné. Namiesto toho sa použije všeobecná hodnota účastí.

32. Nemecká vláda sa domnieva, že treba odpovedať na položenú otázku takto:

„Nie je v rozpore s článkom 52 Zmluvy EHS v spojení s článkom 58 Zmluvy EHS ani s článkom 67 Zmluvy EHS, ak sa v rámci oceňovania nekótovaných podielov kapitálových spoločností prizná účasti na tuzemskej osobnej spoločnosti nižšia hodnota, ako je hodnota účasti na osobnej spoločnosti v inom členskom štáte.“

33. Čo sa týka účasti HBV na HBE, Komisia Európskych spoločenstiev zdôrazňuje, že na základe judikatúry sa má sloboda usadiť sa uplatniť len vtedy, keď dotknutý hospodársky subjekt vlastní účasť, na základe ktorej má určitý vplyv na rozhodnutia inej spoločnosti a v dôsledku tejto skutočnosti má možnosť určovať jej činnosti. Vnútroštátne rozhodnutie sa však obmedzuje na spresnenie, že prvá spoločnosť je „komanditista“ druhej a neumožňuje vedieť s presnosťou, či žalobkyňa môže určiť činnosti HBE. Existujú však podľa názoru Komisie ukazovatele v prospech takejto hypotézy, z ktorej vychádza, keďže neexistujú informácie poukazujúce na opak.

34. Komisia odkazuje, pokiaľ ide o povahu vnútroštátneho práva, ktoré patrí do pôsobnosti článku 52 Zmluvy, na judikatúru, podľa ktorej toto ustanovenie nezabezpečuje iba zaobchádzanie v hostiteľskom členskom štáte podľa podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov, ale rovnako bráni aj tomu, aby domovský členský štát zasahoval do usadenia niektorého z jeho štátnych príslušníkov alebo spoločnosti založenej v súlade s jeho právnou úpravou v inom

členskom štáte. Tomuto výkonu slobody usadiť sa bráni, ak sa usadenie sa v inom členskom štáte viaže na nevýhodnejšie daňové podmienky v porovnaní s podobným usadením sa vo vnútri krajiny, pretože by to mohlo viesť k odradeniu dotknutého hospodárskeho subjektu od zriadenia stálej prevádzky v inom členskom štáte. Takáto je v skutočnosti situácia vo veci samej. S vlastnými podielmi na základnom imaní žalobkyne sa rozdielne zaobchádza z hľadiska dane z majetku, a to v závislosti od toho, či sama žalobkyňa vlastní účasť na osobnej spoločnosti v Nemecku alebo v inom členskom štáte, pretože daňové bremeno je ťažšie v poslednom uvedenom prípade ako v prvom.

35. Obmedzenie slobody usadiť sa nie je ďalej odôvodnené legitímnym cieľom zlučiteľným so Zmluvou. Treba teda potvrdiť vnútroštátnemu súdu, že dva dôvody, ktoré skúmal, to znamená koherencia vnútroštátneho daňového systému a praktické ťažkosti administratívnej povahy, nie sú platné.

36. Pokiaľ ide o otázku zlučiteľnosti spornej právnej úpravy s voľným pohybom kapitálu, Komisia sa domnieva, že v čase skutkových okolností bola zlučiteľná s ustanoveniami práva Spoločenstva, ktoré sa týkajú tejto oblasti.

37. Pokiaľ ide o účasti HBV na WBC, Komisia vysvetľuje, že počas zdaňovacieho obdobia roku 1988 Rakúska republika ešte nebola členom Spoločenstva a keďže Dohoda EHP nebola ešte podpísaná, potom ani sloboda usadiť sa na základe článku 52 Zmluvy EHS, ani zodpovedajúce ustanovenie článku 31 Dohody EHP neboli uplatniteľné na ocenenie podielov vlastnených na základnom imaní WBC.

38. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol takto:

Článok 52 v spojení s článkom 58 Zmluvy bránia tomu, aby sa v rámci oceňovania nekótovaných podielov kapitálovej spoločnosti na účely dane z majetku priznala vyššia hodnota účasti poslednej uvedenej na základnom imaní osobnej spoločnosti v inom členskom štáte ako jej účasti na osobnej spoločnosti vo vnútri krajiny.

V — Posúdenie

39. Prezentácia nemeckej právnej úpravy, ktorá je relevantná v tejto veci, je zdrojom sporov medzi účastníkmi konania. Najmä Finanzamt uvádza v bode 3.2 svojich pripomienok, že vnútroštátny súd sa pomýlil v otázke dôsledkov nemeckého systému

oceňovania podielov žalobkyne a že neexistuje ani priama, ani nepriama diskriminácia, pretože z daňového hľadiska prvky výnosu sú zohľadnené tak v prípade vnútroštátnych účastí, ako aj v prípade zahraničných účastí.

40. Dôležité je pripomenúť, že nie je úlohou Súdneho dvora rozhodnúť o výklade a uplatniteľnosti vnútroštátnych ustanovení alebo zistiť skutkové okolnosti, ktoré sú relevantné na riešenie sporu vo veci samej. Súdny dvor má totiž v rámci rozdelenia právomocí medzi súdy Spoločenstva a vnútroštátne súdy zohľadniť právny a skutkový rámec, do ktorého patria prejudiciálne otázky tak, ako ho definovalo rozhodnutie vnútroštátneho súdu. Rovnako to platí v prípade nesprávnej prezentácie vnútroštátneho práva vnútroštátnym súdom. [6] Je preto potrebné prejudiciálnu otázku skúmať v skutkovom a právnom rámci definovanom Finanzgericht Hamburg v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

41. Podľa tejto prezentácie hoci v rámci oceňovania nekótovaných podielov kapitálových spoločností na účely určenia dane z majetku ocenenie účastí na tuzemských osobných spoločnostiach sa vykoná na základe ich majetkovej hodnoty, ocenenie účastí na zahraničných osobných spoločnostiach sa vykoná na základe ich všeobecnej hodnoty, to znamená, že za tohto druhého predpokladu sa k majetkovej hodnote pripočítajú predpokladané výnosy dotknutej spoločnosti.

42. Sloboda usadiť sa, ktorú článok 43 ES priznáva štátnym príslušníkom Spoločenstva a ktorá zahŕňa ich právo prístupu a výkonu samostatne zárobkovej činnosti, ako aj právo založiť a viesť podniky za rovnakých podmienok, ako sú podmienky stanovené pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, zahŕňa v súlade s článkom 48 ES aj právo spoločností, ktoré sú založené podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Spoločenstve, vykonávať ich činnosť v dotknutom členskom štáte prostredníctvom dcérskej spoločnosti, organizačnej zložky alebo obchodného zastúpenia. [7]

43. Podľa ustálenej judikatúry toto ustanovenie nezabezpečuje iba výhodu vnútroštátneho zaobchádzania v hostiteľskom členskom štáte, ale rovnako bráni aj tomu, aby

6 — Rozsudky z 25. októbra 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, Zb. s. I-8089, bod 10, a z 13. novembra 2003, Neri, C-153/02, Zb. s. I-13555, body 34 až 36.

7 — Najmä rozsudky z 21. septembra 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, Zb. s. I-6161, bod 35; z 13. decembra 2005, Marks & Spencer, C-446/03, Zb. s. I-10837, bod 30; z 23. februára 2006, Keller Holding, C-471/04, Zb. s. I-2107, bod 29, a z 12. septembra 2006, Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, Zb. s. I-7995, bod 41.

domovský členský štát zasahoval do usadenia niektorého z jeho štátnych príslušníkov alebo spoločnosti založenej v súlade s jeho právnou úpravou v inom členskom štáte. [8]

44. Tomuto výkonu slobody usadiť sa bráni, ak sa usadenie sa v inom členskom štáte viaže na nevýhodnejšie daňové podmienky v porovnaní s podobným usadením sa vo vnútri krajiny, pretože by to mohlo viesť k odradeniu dotknutého hospodárskeho subjektu od zriadenia stálej prevádzky v inom členskom štáte. [9]

45. Článok 43 ES ukladá odstránenie obmedzení slobody usadiť sa a povinnosť považovať za takéto obmedzenia všetky opatrenia, ktoré zakazujú výkon tejto slobody, bránia mu alebo ho robia menej príťažlivým. [10]

46. Ďalej podľa súčasného platného práva Spoločenstva, ak oblasť priamych daní nepatrí ako taká medzi právomoci Spoločenstva, naďalej zostáva pravdou, že členské štáty sú povinné vykonávať právomoci, ktoré si ponechali, v súlade s právom Spoločenstva. [11]

47. V prejednávanej veci sa s podielmi vlastnenými na základnom imaní HBV rozdielne zaobchádza z hľadiska dane z majetku, a to v závislosti od toho, či sama žalobkyňa vlastní účasť na osobnej spoločnosti v Nemecku alebo v inom členskom štáte. Daňové bremeno je ťažšie v poslednom uvedenom prípade ako v prvom.

48. Keďže z ustálenej judikatúry rovnako vyplýva [12], že sloboda usadiť sa je dotknutá v prípade vlastníctva majetkovej účasti štátneho príslušníka dotknutého členského štátu

8 — Najmä rozsudky zo 16. júla 1998, ICI, C-264/96, Zb. s. I-4695, bod 21; z 13. apríla 2000, Baars, C-251/98, Zb. s. I-2787, bod 28; zo 14. decembra 2000, AMID, C-141/99, Zb. s. I-11619, bod 21; z 21. novembra 2002, X a Y, C-436/00, Zb. s. I-10829, bod 26; Marks & Spencer, už citovaný, bod 31; Keller Holding, už citovaný, bod 30, a Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, už citovaný, bod 42.

9 — Pozri odkazy citované v poznámke pod čiarou 8.

10 — Najmä rozsudky z 15. januára 2002, Komisia/Taliansko, C-439/99, Zb. s. I-305, bod 22, a zo 17. októbra 2002, Payroll a i., C-79/01, Zb. s. I-8923, bod 26.

11 — Rozsudky zo 14. februára 1995, Schumacker, C-279/93, Zb. s. I-225, bod 21; z 29. apríla 1999, Royal Bank of Scotland, C-311/97, Zb. s. I-2651, bod 19; z 26. októbra 1999, Eurowings Luftverkehr, C-294/97, Zb. s. I-7447, bod 32; zo 7. septembra 2004, Manninen, C-319/02, Zb. s. I-7477, bod 19, Marks & Spencer, už citovaný, bod 29, a Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, už citovaný, bod 40.

12 — Najmä rozsudky Baars, už citovaný, bod 22; z 5. novembra 2002, Überseering, C-208/00, Zb. s. I-9919, bod 77; X a Y, už citovaný, bod 37; z 8. júna 2004, De Baeck, C-268/03, Zb. s. I-5961, body 25 a 26; Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, už citovaný, bod 31; z 13. marca 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Zb. s. I-2107, bod 27, a z 23. októbra 2007, Komisia/Nemecko, C-112/05, Zb. s. I-8995, bod 13.

na základnom imaní spoločnosti usadenej v inom členskom štáte, ktorá mu umožňuje vykonávať určitý vplyv na rozhodnutia tejto spoločnosti a rozhodovať o jej činnosti [13], treba skúmať, či sa má sloboda usadiť sa uplatniť na obe dotknuté spoločnosti.

49. Pokiaľ ide o WBC, ako zdôrazňuje vnútroštátny súd, nemecká vláda a Komisia nemožno hovoriť o porušení slobody usadiť sa v roku 1988, keďže Rakúsko je súčasťou Európskej únie len od 1. januára 1995; a pokiaľ ide o Dohodu o pridružení k Európskemu hospodárskemu priestoru, ktorú uzavrelo Rakúsko, tá nadobudla účinnosť len 1. januára 1994. [14] Z toho vyplýva, že ani sloboda usadiť sa na základe článku 43 ES, ani zodpovedajúce ustanovenie článku 31 Dohody EHP neboli uplatniteľné na ocenenie podielov vlastnených na základom imaní WBC.

50. Aj keď vnútroštátny súd spresňuje, že HBV nadobudla všetky obchodné podiely WBC, vôbec nespresnil, ako je to v prípade podielov HBE. Žalobkyňa však tvrdí, že je to tak aj v prípade tejto spoločnosti. Súdny dvor pritom uviedol vo svojom rozsudku z 13. apríla 2000, že 100 % účasť na základnom imaní spoločnosti, ktorá má sídlo v inom členskom štáte, je nepochybne dôvodom, aby sa na tohto platiteľa dane uplatnili ustanovenia Zmluvy týkajúce sa slobody usadiť sa. [15]

51. Na základe vyššie uvedenej podmienky, podľa ktorej spoločnosť, ktorá je vlastníkom podielov, musí mať možnosť vykonávať určitý vplyv a rozhodovať o činnosti spoločnosti, ktorej podiely vlastní preto, aby sa zásada slobody usadiť sa mohla uplatniť, je nevyhnutné skúmať, či v prejednávanej veci komanditista môže určiť činnosti komanditnej spoločnosti. Na tieto účely treba odkázať na vnútroštátne právo komanditnej spoločnosti. [16] Táto vec vykazuje osobitný znak spočívajúci v tom, že zatiaľ čo komanditista je usadený v Nemecku, komplementár je usadený v Španielsku.

52. V zmysle § 164 nemeckého obchodného zákonníka (Handelsgesetzbuch, ďalej len „HGB“), sú komanditisti vylúčení z riadenia

13 — Z článku 52 druhého odseku zmluvy totiž vyplýva, že sloboda usadiť sa obsahuje založenie a riadenie podnikov a najmä spoločností v členskom štáte štátnym príslušníkom iného členského štátu (rozsudok Baars, už citovaný, bod 22).

14 — Pozri odkazy na dohodu v poznámke pod čiarou č. 4.

15 — Rozsudok Baars, už citovaný, bod 21. Táto prejudiciálna vec sa týkala holandskej právnej úpravy o dani z majetku; na základe tejto právnej úpravy podstatná účasť na podniku je oslobodená od dane z majetku do určitej miery, ak je podnik usadený v Holandsku. Žalobca vo veci samej však bol holandským štátnym príslušníkom, ktorý mal bydlisko v Holandsku a bol jediným akcionárom spoločnosti usadenej v Írsku.

16 — Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Alber 14. októbra 1999 vo veci Baars, už citovaná, bod 33.

obchodných záležitostí spoločnosti [17]; môžu napadnúť úkon spoločníkov osobne zodpovedných len vtedy, ak tí presiahnu rámec bežného prevádzkovania obchodnej činnosti spoločnosti. [18] § 170 HGB uvádza, že komandititsta nie je oprávnený zastupovať spoločnosť. [19]

53. Keďže je komanditista usadený v Španielsku, treba sa najmä zaujímať o španielske právo. Španielska právna úprava o komanditnej spoločnosti [20] je uvedená najmä v článkoch 145 až 150 obchodného zákonníka. [21] Na základe článku 127 obchodného zákonníka, sú komplementári zodpovední osobne a spoločne a nerozdielne za záväzky spoločnosti. Zatiaľ čo zodpovednosť komplementárov je neobmedzená, zodpovednosť komanditistov je ohraničená na vklad uvedený v zmluve, ktorá zakladá jednu z ich hlavných povinností. [22] Článok 148 obchodného zákonníka uvádza, že komanditisti nemôžu vykonať úkony riadenia záujmov spoločnosti ani ako splnomocnenci spoločníkov poverených riadením spoločnosti. [23] Komanditisti sú teda vylúčení z riadenia spoločnosti, ak komanditista urobí úkony riadenia spoločnosti, môže byť vylúčený zo spoločnosti. [24] Rovnako podľa článku 147 obchodného zákonníka kolektívne meno predstavuje jej obchodné meno, do ktorého nemôžu byť zahrnuté mená komanditistov. [25] Takto ak komanditista zahrnie svoje meno do obchodného mena spoločnosti, zodpovedá voči tretím osobám avšak bez toho, že by získal väčšie práva ako tie, ktoré mu vyplývajú ako komanditistovi. [26]

54. Napriek tomuto zákazu je nutné konštatovať, že meno „Bauer" je uvedené tak v mene komanditistu „Heinrich Bauer Verlag Beteiligungs GmbH", ako aj v mene komplementára „Bauer Editiones Sociedad en Comandita".

17 — Rovnako napríklad vo francúzskom práve článok 28 ods. 1 zákonníka o obchodných spoločnostiach, ktorý uvádza, že „Komanditista nemôže urobiť žiaden úkon vonkajšieho riadenia, aj keby bol splnomocnený na základe prokuratúry." Nasledujúci odsek uvádza, že „v prípade porušenia zákazu uvedeného v predchádzajúcom odseku je komanditista spolu s komplementármi solidárne zodpovedný za dlhy a záväzky spoločnosti, ktoré vyplývajú zo zakázaných úkonov…"

18 — § 164 HGB: „Komanditisti sú vylúčení z obchodného riadenia spoločnosti, môžu napadnúť úkon spoločníkov osobne zodpovedných len vtedy, ak tí presiahnu rámec bežného prevádzkovania obchodnej činnosti spoločnosti…"

19 — § 170 HGB: „Komanditista nie je oprávnený zastupovať spoločnosť."

20 — Pozri napríklad Paz-Ares, C.: La sociedad en comandita. In: *Curso de derecho mercantil* (Uría, R., Menéndez, A.), 1999, s. 703 až 734 (pozri najmä s. 712 o dôvodoch vylúčenia komanditistu z riadenia, ktorý stanovuje článok 148 obchodného zákonníka), a bibliografiu citovanú autorom; Sociedad comanditaria simple. In: *Memento Práctico Lefebvre, F., Sociedades Mercantiles*, 2000 — 2001, s. 359 až 362.

21 — Takisto v článkoch 209 až 221 nariadenia o obchodnom registri, schváleného kráľovským dekrétom č. 1784/1996 z 19. júla 1996 (*Boletín Oficial del Estado* z 31. júla 1996).

22 — Články 170 a 218 obchodného zákonníka. Keď komanditista nesplní túto povinnosť, spoločnosť si môže vybrať medzi súdnym vymáhaním dohodnutej sumy alebo čiastočným zrušením spoločenskej zmluvy, pokiaľ ide o uvedeného spoločníka.

23 — Článok 148, *in fine*, obchodného zákonníka: „Los socios comanditarios no podrán hacer acto alguno de administración de los intereses de la compañía, ni aun en calidad de apoderados de los socios gestores".

24 — Článok 218 obchodného zákonníka: „Habrá lugar a la rescisión parcial del contrato de compañía mercantil colectiva o en comandita por cualquiera de los motivos siguientes: … Por injerirse en funciones administrativas de la compañía el socio a quien no compete desempeñarlas, según las condiciones del contrato de sociedad".

25 — Článok 147 obchodného zákonníka: „Este nombre colectivo constituirá la razón social, en la que podrán incluirse los nombres de los socios comanditarios". Pozri Paz-Ares, C., Uría, R., Menéndez, A.: *Curso de Derecho Mercantil*. Madrid 1999, s. 718.

26 — Pozri Paz-Ares, C., Uría, R., Menéndez, A.: *Curso de Derecho Mercantil*. Madrid 1999, s. 718.

Bezpochyby preto, aby sa vyhovelo článku 147 španielskeho obchodného zákonníka, nejde o tú istú fyzickú osobu „Bauer“. Môžeme si však predstaviť rodinný vzťah medzi oboma fyzickými osobami, ktoré majú toto meno [27], a domnievať sa, že HBV prinajmenšom *de facto* riadi HBE. HBV sa teda zdá, že dokáže vykonávať určitý vplyv na rozhodnutia HBE a určovať jej činnosti. Ďalej počas pojednávania na Súdnom dvore žalobkyňa pripomenula, že HBV vlastní 100 % účasti na HBE, a jasne uviedla, že pán Bauer zabezpečuje *de facto* riadenie HBE.

55. Nech sú akékoľvek spory medzi účastníkmi konania v otázke výkladu nemeckých vnútroštátnych ustanovení, pokiaľ ide o daň z majetku, nutné je konštatovať, že s podielmi vlastnenými na základnom imaní žalobkyne sa rozdielne zaobchádza z hľadiska dane z majetku, a to v závislosti od toho, či sama žalobkyňa vlastní účasť na osobnej spoločnosti v Nemecku alebo v inom členskom štáte. Daňové bremeno je ťažšie v poslednom uvedenom prípade ako v prvom. Ďalej počas pojednávania na Súdnom dvore Finanzamt uznal, že na otázku, ktorú položil vnútroštátny súd, možno odpovedať len kladne. [28]

56. Finanzamt tvrdí, že daňové zaobchádzanie so žalobkyňou ju neznevýhodňuje oproti porovnateľným podnikom, ktoré majú účasť na tuzemských osobných spoločnostiach, a že v týchto dvoch skupinách je výsledok dosiahnutý na účely ocenenia rovnaký.

57. Predsa však vyplýva zásadný rozdiel medzi oboma metódami výpočtu; v prípade podielov HBV v HBE metóda výpočtu, ktorú uplatňuje Finanzamt, takmer zdvojnásobuje výsledok. Bez ohľadu na to, či sa má alebo nemá tento rozdiel považovať za dôležitý, treba pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora takisto obmedzenie slobody usadiť sa, ktoré má menší rozsah alebo malý význam, je článkom 43 ES zakázané. [29]

58. Takéto obmedzenie môže byť odôvodnené len vtedy, ak sleduje dosiahnutie legitímneho cieľa v súlade so Zmluvou a keď zodpovedá naliehavým dôvodom všeobecného záujmu. Takéto obmedzenie by malo byť ďalej vhodné na zabezpečenie realizácie

27 — Je úlohou vnútroštátneho súdu overiť prípadne tento bod, tým že si nechá predložiť napríklad stanovy HBV a HBE. V rámci konania podľa článku 234 ES, ktoré je založené na jednoznačnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, patrí posúdenie predmetného skutkového stavu do právomoci vnútroštátneho súdu (pozri najmä rozsudok z 25. februára 2003, IKA, C-326/00, Zb. s. I-1703, bod 27, a z 11. maca 2004, de Lasteyrie du Saillant, C-9/02, Zb. s. I-2409, bod 41). Rozsudok X a Y, už citovaný, takto uviedol v bode 37, že „vnútroštátnemu súdu prislúcha zistiť, či je táto podmienka [súvisiaca s určitým vplyvom] v danej veci splnená“. Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Léger 2. mája 2006 vo veci Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, už citovanej, bod 50.

28 — Pozri vyššie, bod 122.

29 — Rozsudky z 28. januára 1986, Komisia/Francúzsko, 270/83, Zb. s. 273, bod 21; z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko, C-34/98, Zb. s. I-995, bod 49, a de Lasteyrie du Saillant, už citovaný, bod 43.

predmetného cieľa a neísť nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa. [30]

59. Ako sa domnieval vnútroštátny súd a ako tvrdí Komisia, prípadné odôvodnenia súvisiace s koherenciou vnútroštátneho daňového systému a praktickými ťažkosťami administratívnej povahy nemožno akceptovať.

60. Súdny dvor pripustil, že nevyhnutnosť zaručiť koherenciu daňového systému môže odôvodniť obmedzenie výkonu základných práv, ktoré zaručuje Zmluva [31], avšak pod podmienkou, že existuje priama súvislosť medzi poskytnutím daňovej výhody a kompenzáciou tejto výhody prostredníctvom uloženia dane tomu istému daňovníkovi. [32] V prejednávanej veci však neexistuje daňová výhoda, ktorá priamo súvisí s kompenzáciou tejto výhody prostredníctvom uloženia dane. [33]

61. Pokiaľ ide o prípadné praktické ťažkosti administratívnej povahy pri výpočte hodnoty účastí na spoločnostiach usadených v iných členských štátoch, treba, ako to urobili HBV a Komisia, pripomenúť existenciu smernice 77/799, ktorá sa v zmysle svojho článku 1 ods. 1 uplatňuje tiež na daň z majetku. [34] Ustanovuje, že príslušné úrady členského štátu môžu požiadať príslušné úrady iného členského štátu, aby im poskytli všetky informácie, ktoré by im umožnili správne stanoviť sumu dane. [35]

62. Nakoniec, pokiaľ ide o zlučiteľnosť predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy s voľným pohybom kapitálu, na ktorú sa vnútroštátny súd nepýtal Súdneho dvora, ale väčšina účastníkov konania považovala za nevyhnutné zaujať k tomu stanovisko, treba jednoducho skonštatovať, že tento voľný pohyb sa neuplatňuje *ratione temporis* na prejednávanú vec.

30 — Rozsudky z 15. mája 1997, Futura Participations a Singer, C-250/95, Zb. s. I-2471, bod 26; de Lasteyrie du Saillant, už citovaný, bod 49, Marks & Spencer, už citovaný, bod 35; zo 14. septembra 2006, Centro di Musicologia Walter Stauffer, C-386/04, Zb. s. I-8203, bod 32, a Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, už citovaný, bod 47.

31 — Rozsudky z 28. januára 1992, Bachmann, C-204/90, Zb. s. I-249, bod 28; z 28. januára 1992, Komisia/Belgicko, C-300/90, Zb. s. I-305, bod 21, a Baars, už citovaný, bod 37.

32 — Rozsudok Centro di Musicologia Walter Stauffer, už citovaný, body 53 a 54.

33 — Zatiaľ čo v právnych veciach Bachmann a Komisia/Belgicko, už citovaných, existoval priamy vzťah medzi odpočítaním splátok poistného uhrádzaných na základe poistných zmlúv pre prípad staroby a úmrtia na jednej strane a zdanením vyplatených súm pri plnení z týchto poistných zmlúv na strane druhej, pričom vzťah je potrebné zachovať s cieľom zachovania predmetnej daňovej koherencie, žiaden priamy vzťah takejto povahy neexistoval vo veci Baars, pokiaľ ide o dve odlišné zdanenia zamerané na odlišných daňovníkov.

34 — „V súlade s ustanoveniami tejto smernice si budú príslušné úrady členských štátov vymieňať všetky informácie, ktoré by im umožnili vykonávať správne stanovenie dane z príjmu a dane z kapitálu [majetku — *neoficiálny preklad*]“.

35 — Rozsudky, Schumacker, už citovaný, bod 45, a Futura Participations a Singer, už citovaný, bod 41.

63. Konanie vo veci samej sa týka zdaňovacieho obdobia roku 1988, čiže skutkových a právnych okolností predchádzajúcich jednak vloženiu článku 73b do Zmluvy ES prostredníctvom Zmluvy EÚ, ako aj prijatiu a nadobudnutiu účinnosti smernice Rady 88/361/EHS z 24. júna 1988, ktorou sa vykonáva článok 67 zmluvy [36], ktorou sa uskutočnila úplná liberalizácia pohybu kapitálu.

64. Článok 67 ods. 1 Zmluvy EHS (zmenený na článok 67 ods. 1 Zmluvy ES, zrušený Amsterdamskou zmluvou) neznamenal od konca prechodného obdobia zrušenie prekážok pohybu kapitálu. [37] Toto zrušenie prekážok bolo v skutočnosti výsledkom smerníc Rady prijatých na základe článku 69 Zmluvy EHS (zmeneného na článok 69 Zmluvy ES, zrušený Amsterdamskou zmluvou). [38]

65. Za zdaňovacie obdobie roku 1988 bola zásadnou prvá smernica Rady z 11. mája 1960, ktorou sa vykonáva článok 67 Zmluvy [*neoficiálny preklad*] [39], naposledy zmenená a doplnená smernicou Rady 86/566/EHS zo 17. novembra 1986. [40] Táto prvá smernica, ktorou sa vykonáva článok 67 Zmluvy, sa obmedzovala vo svojom článku 1 ods. 1 na stanovenie povinnosti členských štátov poskytnúť všetky devízové povolenia vyžadované na uzatváranie a realizáciu transakcií a na prevody medzi rezidentmi členských štátov, týkajúce sa určitých kapitálových pohybov uvedených v prílohe tejto smernice.

66. Zdá sa preto, že pravidlá v oblasti voľného pohybu kapitálu platné v čase skutkových okolností vo veci samej, teda v roku 1988, neodporovali vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, podľa ktorej je vyššia hodnota priznaná aktívam osobných spoločností nachádzajúcich sa v iných členských štátoch ako aktívam spoločností rovnakého druhu nachádzajúcim sa vo vnútri krajiny. Predmetná vnútroštátna právna úprava v tejto veci teda bola v čase skutkových okolností zlučiteľná s ustanoveniami práva Spoločenstva, ktoré sa týkajú voľného pohybu kapitálu. [41]

36 — Ú. v. ES L 178, s. 5; Mim. vyd. 10/001, s. 10.

37 — Článok 67 Zmluvy EHS stanovoval, že:
„1. Počas prechodného obdobia a v rozsahu potrebnom na zabezpečenie riadneho fungovania spoločného trhu členské štáty medzi sebou postupne zrušia obmedzenia voľného pohybu kapitálu osôb s bydliskom v členských štátoch, ako aj akúkoľvek diskrimináciu z dôvodu štátnej príslušnosti alebo bydliska strán, alebo miesta, kde sa tento kapitál investuje.
2. Bežné platby spojené s pohybom kapitálu medzi členskými štátmi sa oslobodia od všetkých obmedzení najneskôr do konca prvej etapy."
Článok 69 Zmluvy EHS uvádzal:
„Rada na návrh Komisie, ktorá sa na tento účel poradí s Menovým výborom ustanoveným podľa článku 105, vydá potrebné smernice na postupné vykonávanie ustanovení článku 67, a to v prvých dvoch etapách jednomyseľne a neskôr kvalifikovanou väčšinou."

38 — Pozri rozsudky z 11. novembra 1981, Casati, 203/80, Zb. s. 2595, body 8 až 13, a zo 14. novembra 1995, Svensson a Gustavsson, C-484/93, Zb. s. I-3955, bod 5.

39 — Ú. v. ES L 43, 1960, s. 921.

40 — Ú. v. ES L 332, s. 22.

41 — Pozri rozsudok z 21. februára 2006, Ritter-Coulais, C-152/03, Zb. s. I-1711, body 22 až 27.

VI — Návrh

67. S prihliadnutím na úvahy, ktoré som uviedla, navrhujem Súdnemu dvoru, aby na otázku, ktorú mu predložil Finanzgericht Hamburg, odpovedal takto:

Články 52 Zmluvy EHS (zmenený, teraz článok 43 ES) a 58 Zmluvy EHS (zmenený na článok 48 ES) bránia daňovej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá v rámci oceňovania nekótovaných podielov kapitálovej spoločnosti priznáva vyššiu hodnotu účasti poslednej uvedenej na základnom imaní osobnej spoločnosti usadenej v inom členskom štáte ako jej účasti na osobnej spoločnosti usadenej v dotknutom členskom štáte.